

DOSTAVBA ATRIA FILOZOFICKÉ FAKULTY NA NÁMĚSTÍ JANA PALACHA
V PRAZE

.....

.

Zadáním diplomové práce pro pana Andreye Golovasheva v oboru navrhování je téma „Dostavba atria filozofické fakulty na náměstí Jana Palacha v Praze“.

Z děkanátu FFUK bylo definováno zadání na architektonický návrh úpravy stávajícího vnitřního atria, které nyní nabízí uživatelům fakulty nehostinné prostředí.

Cílem řešení je nabídnout nové prostory, které budou sloužit ke společenským, komunikačním, výstavním, reprezentativním a stravovacím účelům.

Ukolem diplomanta bylo zvážit požadavky zadání a navrhnout odpovídající architektonické řešení úpravy vnitřního atria formou zkvalitnění stávajících prostor a dostavbou, která bude sloužit zmíněným účelům tak, aby se stávající budovou architektonicky souzněla.

Místo

Budova filozofické fakulty Univerzity Karlovy se nachází z urbanistického hlediska na jednom z nejvýznamnějších míst v Praze. Spolu s novorenesanční budovou Rudolfiny a Vysoké školy uměleckoprůmyslové uzavírá prostor nám. Jana Palacha. Stavba byla postavena podle návrhu architekta Josefa Sakaře v roce 1929 v historizujícím novoklasicistním slohu korespondujícím s architekturou okolních budov.

Stavba filozofické fakulty významně dotváří náměstí a přes svou vyjímečnou polohu je protiváhou panoramatu Pražského hradu.

Vlastní lokalita a její charakter je ovlivněn významným kulturně-uměleckým životem, s důležitým historickým a společensko-sociálním kontextem.

Koncepce architektonického řešení

V současné době je vnitřní prostor atria filozofické fakulty vyplněn stávající kompaktní hmotou objektu posluchárny, která je přímo napojena na stavbu školy a přechází do úrovně 3. nadzemního podlaží, kde je ve střešní rovině zakončena centrálně umístěným světlíkem sedlové formy.

Obdelníková hmota posluchárny ustupuje vnitřní fasádě dvora zaoblenými nárožními a svým stavebním charakterem na sebe neupozorňuje.

Autor využívá stávajícího objektu posluchárny jako základu-podstavu pro umístění dostavby dvora. Její architektonický charakter nemění, vychází ze střešní půdorysné plochy a úrovně 3.NP, kde navrhuje vlastní architektonické a hmotové řešení.

V autorské zprávě diplomant vychází ze základní myšlenkové metafory, kde stávající budovu filozofické fakulty vnímá jako vědně-společenský, funkční organismus, do jehož centra svojí architektonickou intervencí navrhuje dle vkládaných funkcí a účelu prostory charakterizující mozek a srdce.

Srdci přisuzuje autor prostory širšího setkávání jako je kavárna a otevřené terasy, mozku a inspirativnímu přemýšlení přisuzuje čítárny a multifunkční prostory, výstavního, přednáškového a odpočinkového charakteru.

Dvůr se stává pro diplomanta symbolickým místem v uzavřeném čtverci budovy. Navrhovanou dostavbu atria autor architektonicky koncipuje jako novou geometrickou intervenci- soustavu jednotlivých válcových forem –těles vycházejících z ideální půdorysné geometrie kruhu.

Finálně navržené válcové tvary jsou prostorově a půdorysně autorem založeny v logické návaznosti a vztahu k funkci a účelu užívání. Jednotlivé prostory mají v tomto kontextu rozdílnou užitnou plochu a stavební výšku dle vložených úrovní. Navržená organická kompozice válcových forem záměrně obchází centrální sedlový světlík a svoji půdorysnou kruhovitou geometrií přechází přes okraj půdorysné stopy a hmoty stávající posluchárny.

Přetažením a nastavením nových hranic horní dostavby atria, autor sleduje hmotové odlehčení a vizuální tvarové odpojení nově vkládaných forem od okolí.

Výrazným architektonickým prvkem se v celkovém řešení stávají navržené komunikační tepny-křivočarých schodišť, které aktivně propojují atriovou dostavbu s potřebnými prostory fakulty, rozdělených do různých úrovní. Propojující schodiště svoji geometrií navazují na založené architektonické pojetí a celkovému návrhu přináší pocitovou lehkost.

Celkový objem návrhu zůstává ve svém měřítku úměrný a tajemně skrytý, respektuje okolní vymezení prostorových hranic vnitřního dvora, přitom je ve svém námětu svébytný a prostorově inspirující.

Navržená architektura dostavby atria je vizuálně bělostně světlá, promyšleně otevřená k nebi, se snahou autora o klidné externí a interiérové pojetí, kde prostor a světlo splývají v klidnou a koncentrovanou atmosféru, jednotu.

Architektonické řešení-komentář

V principu jde o poměrně složitou úlohu. Vložit smysluplně a citlivě nový objem do vnitřního atria významné historizující stavby a vzájemně jej propojit v organizmus s vyřešenými ucelenými nároky na rozšíření nových a stávajících prostor a jejich funkcí. Diplomant svým návrhem rozšiřuje kapacitu užívání nejen pro vnitřní život fakulty, ale i pro veřejnost. Přináší to s sebou nutnou úpravu stávajících prostor historické budovy fakulty, které jsou v rámci zásahů omezené, zejména posílení servisních a komunikačních vertikálních zón, výtahů, schodišť, vstupních prostor. Návrh řeší oddělení nezávislého vstupu pro veřejnost včetně bezbariérového řešení s přímým napojením na dispozici kavárny, čítárny, knihovny a výstavních prostor. Nezávislý návštěvník se tak stává v rámci umožněného součástí-pozorovatelem univerzitního světa, který nezůstává uzavřenou akademickou institucí.

V návrhu jsou jednotlivé prostory dispozičně koncipovány jako samostatné objemy s vnitřní účelností a funkcí, jejichž spojující platformou se stává venkovní prostorová terasa. Autor v návrhu záměrně nepropojuje průchodnost všech objemů pod jednou střechou, či celkovým vnitřním propojením interiéru, ale nutí uživatele procházet vnějším i vnitřním prostorem současně a nechává tak aktivněji vnímat externí a vnitřní svět jednotlivých zón. Jedná se o vstup do objemu výstavních prostor a čítáren a kruhovou samostatnou baterii toalet s napojením na bezbariérový výtah. Je k zamyšlení, zda tato navrhovaná koncepce sdílených prostor posiluje celkovou vyváženost a základní integritu návrhu, nebo ji nechává v záměru vývoje užívání navrženého prostředí a pocitu z daného-svobodně otevřenou.

Autor pro koncentraci a zklidnění celkového prostředí ponechává hmotovému řešení primární, promyšlené střešní prosvětlení, které je v daném kontextu vnitřního atria nejaktivnější. Jednotlivé hmoty jsou do vnějšího objemu ve fasádě uzavřené, skrývají své vnitřní prostředí a naopak nepouští do interiéru průhled do okolí, který diplomant nepokládá za důležitý. Jde o autorovu záměrnou a citlivou práci se skrytostí, ztišení ve vztahu vnitřní a vnější atmosféry prostředí, která dává celému řešení určitou tajemnost a pocit objevování.

Vlastní tvarové napojení jednotlivých válcových objemů k hranici stávající budovy je v návrhu zdařile přizpůsobené a v přímé návaznosti na prostorovou simulaci 3d modelu stavebně předvídatelné. V rámci realizačních procesů, by muselo dojít k citlivějšímu rozpracování dotekových hranic mezi navrhovanou dostavbou a stávající budovou, včetně propojovacích segmentů schodišť, aby navrhovaný záměr neztratil v celkovém principu na svém původním vizuálním vyznění.

Nosná konstrukce dostavby je navržena jako ocelový montovaný skelet, což je efektivní pro stavební intervenci v daném prostředí a umožňuje zpřesňovat výrobní a realizační proces, kde jednotlivé konstrukční díly a základní tvarové objemy jsou montovány na stavbě. Celkový návrh klade důraz na subtilitu obvodového pláště a celé charakteristiky pohledových střešních konstrukcí, použitých materiálových variant a systémových technologií. Nabízí se zde prostor pro optimalizaci zvoleného řešení, celkového odlehčení nosných konstrukcí a navrhovaných materiálů ve vztahu autorova prostorového a vizuálního záměru.

Hodnocení:

Hlavní přínos předložené práce nacházím v autorově přístupu k celkovému pojetí navrhovaného řešení, promyšlené a citlivé uměřenosti a vyváženosti vnitřní dostavby atria, jak v širších souvislostech, tak ve vztahu k stávající budově. Určitá osobitá koncepční hravost, rozevlátost a plavnost navrhovaných forem dostavby, přináší obohacení a energii celému řešení.

Slovy nejmenovaného architekta: “Když chceš ohnout zeď do kruhu, zaoblit zeď, musíš nejdříve zaoblit svou mysl“.

Projekt je velmi čistě graficky a koncepčně zpracován, celková prezentace vyznívá velmi důvěryhodně.

Práce splňuje zadání. I přes zmíněné výhrady k některým koncepčním detailům, hodnotím práci kladně, zvláště téma a hledání osobitého architektonického pohledu.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji její ohodnocení známkou „výborně mínus“

V Praze 6. 2. 2018

Jiří Zhoř